

Ποια είναι η σημαντικότητα της Ενιαίας Λίστας Χειρουργείου;

Η ορθή τήρηση της Ενιαίας Λίστας Χειρουργείου διασφαλίζει την καθολική και ισότιμη πρόσβαση των πολιτών στο Σύστημα Υγείας.

Μέσω της Ενιαίας Λίστας Χειρουργείου εξασφαλίζονται οι έξι παρακάτω αρχές και αξίες που είναι απαραίτητες για τη λειτουργία ενός αξιόλογου Συστήματος Υγείας.

- Διαφάνεια
- Διασφάλιση Ποιότητας
- Διασφάλιση Υγείας
- Προσβασιμότητα
- Αποτελεσματικότητα
- Συντονισμός Περίθαλψης

Τι συμβαίνει στην υπόλοιπη Ευρώπη;

Λίστες Χειρουργείου τηρούνται σε όλα τα Ευρωπαϊκά συστήματα Υγείας. Η κατάσταση του χρόνου αναμονής στις χώρες της Ευρώπης, σχετικά με τις αναμονές των χειρουργικών επεμβάσεων στα Νοσοκομεία, ποικίλει ανάλογα με τη χώρα. Σε ορισμένες χώρες, όπως για παράδειγμα η Σουηδία, ο χρόνος αναμονής του πολίτη για μη επείγουσα χειρουργική επέμβαση κυμαίνεται στις 50 μέρες κατά μέσο όρο.

Στο Ηνωμένο Βασίλειο αντίθετα, η κατάσταση είναι διαφορετική, καθώς ο μέσος χρόνος αναμονής των πολιτών για την πραγματοποίηση μη επείγουσας επέμβασης ξεπερνά τους 12 μήνες, σύμφωνα με τα δεδομένα του αρμόδιου φορέα της χώρας. Πιο συγκεκριμένα η Λίστα Χειρουργείου έχει ξεπεράσει τις 7,6 εκατομμύρια εγγραφές, τον Αύγουστο του 2023, 37% προσαυξημένο σε σχέση με τον Σεπτέμβριο του 2021, όταν οι εγγραφές ήταν 5,6 εκατομμύρια. Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι αυξήθηκε δραματικά ο αριθμός των πολιτών που αναμένουν για χειρουργική επέμβαση περισσότερο από 4 μήνες. Περισσότεροι από 4 στους 10 πολίτες περιμένουν περισσότερο από 4 μήνες για χειρουργική επέμβαση.

Ποια είναι η Ιστορία της Λίστας Χειρουργείου στην χώρα μας, γιατί δεν λειτουργεί αποτελεσματικά η Λίστα Χειρουργείου;

Μέχρι το 2017 δεν υπήρχε Λίστα Χειρουργείου στην Ελλάδα, όταν και θεσμοθετήθηκε, με σκοπό την καταγραφή και παρακολούθηση των πολιτών που χρήζουν χειρουργικής επέμβασης. Η λειτουργία όμως της Λίστας Χειρουργείου δεν έχει αποδώσει για 3 βασικούς λόγους:

- Έλλειψη προτυποποιημένης διαδικασίας συντήρησης
- Απουσία δυνατότητας συνεχούς παρακολούθησης
- Απουσία διασύνδεσης της Λίστας Χειρουργείου με τις υπόλοιπες διαδικασίες του Νοσοκομείου (π.χ. πραγματοποιηθέντα χειρουργεία)

Τι πρωτοβουλίες έχει λάβει το Υπουργείο Υγείας;

Για την αντιμετώπιση τόσο των καθυστερήσεων όσο και τη βελτίωση της λειτουργίας της Λίστας Χειρουργείου, το Υπουργείο Υγείας προέβη σε στρατηγικές αποφάσεις.

Οι λύσεις βασίστηκαν σε δύο πυλώνες: Ο πρώτος πυλώνας βασίστηκε στη διασφάλιση της ορθής συντήρησης της Λίστας Χειρουργείου και στη συνεχή παρακολούθησή της. Ο δεύτερος πυλώνας στηρίχθηκε στον εκσυγχρονισμό της λειτουργίας της Λίστας Χειρουργείου με την πλήρη ψηφιοποίηση της να αποτελεί προτεραιότητα.

Ποιες ήταν οι πρωτοβουλίες για την διαχείριση της Λίστας Χειρουργείου;

Ένα από τα υφιστάμενα προβλήματα της Λίστας Χειρουργείου, ήταν η αδυναμία εκκαθάρισης της Λίστας και συνεπώς η μη αξιοπιστία των δεδομένων. Με βάση τις οδηγίες του Υπουργείου Υγείας, συστάθηκε μία επιτροπή για να εκκαθαριστούν οι Λίστες Χειρουργείου. Πραγματοποιήθηκαν περισσότερες από 150.000 κλήσεις σε πολίτες, προκειμένου να επικαιροποιηθεί η πληροφορία για το αν επιθυμούν να παραμένουν εγγεγραμμένοι στη Λίστα Χειρουργείου.

Η εκκαθάριση ήταν ένα σημαντικό βήμα, καθώς όπως φάνηκε κρίνοντας από το αποτέλεσμα, περισσότερο από το 38% των εγγεγραμμένων πολιτών δεν επιθυμούσε να παραμείνει στην λίστα για διάφορους λόγους. Οι βασικοί λόγοι που οι πολίτες δεν επιθυμούσαν να παραμείνουν στην Λίστα Χειρουργείου ήταν:

- Επέλεξαν να χειρουργηθούν είτε σε άλλα δημόσια Νοσοκομεία ή σε Ιδιωτικές κλινικές για επίσπευση του χρόνου
- Δεν επιθυμούσε πλέον ο πολίτης να πραγματοποιήσει το χειρουργείο

Τέλος, για τη μείωση των περιστατικών, τα οποία είναι σε αναμονή, έχουν εξεταστεί μία σειρά μέτρων σύμφωνα με τις αποφάσεις του Υπουργείου Υγείας, τα οποία θα αρχίσουν να εφαρμόζονται μέσα στους πρώτους μήνες του 2024.

Τι μεταρρυθμίσεις θα συμβούν για τον εκσυγχρονισμό της Λίστας Χειρουργείου;

Για τη βελτίωση της λειτουργικότητας της Λίστας Χειρουργείου, θεσμοθετήθηκε από το Υπουργείο Υγείας η νέα Ψηφιοποιημένη Ενιαία Λίστα Χειρουργείου. Η Νομοθετική διάταξη έλαβε χώρα τον Σεπτέμβριο του 2023 με σκοπό την προτυποποίηση και πλήρη εφαρμογή της διαδικασίας. Η λειτουργία της Ψηφιοποιημένης Ενιαίας Λίστας Χειρουργείου έχει ξεκινήσει να λειτουργεί πιλοτικά, με τα περισσότερα Νοσοκομεία της χώρας να έχουν ήδη ενταχθεί σε αυτή και εντός των επόμενων εβδομάδων, αναμένεται η Ψηφιοποιημένη Ενιαία Λίστα Χειρουργείου να είναι σε πλήρη ισχύ.

Ποια είναι η υφιστάμενη κατάσταση στην χώρα μας σχετικά με την διάρκεια αναμονής των πολιτών για χειρουργική επέμβαση;

Ο συνολικός αριθμός εγγεγραμμένων πολιτών στην Λίστα Χειρουργείου στην Ελλάδα, μέχρι και το τέλος του 2023, ανέρχεται στους 102.000 πολίτες.

Το 43% των περιστατικών, αναμένουν για χειρουργική επέμβαση λιγότερο από 4 μήνες. Από 4 έως 12 μήνες περιμένει το 31% της συνολικής Λίστας, ενώ για περισσότερο 12 μήνες αναμένει το 26% των ασθενών.

Ποια είναι η γεωγραφική κατανομή για τους πολίτες που αναμένουν χειρουργική επέμβαση από 4 έως 12 μήνες;

Το σύνολο των πολιτών που περιμένουν να χειρουργηθούν περισσότερο από 4 και λιγότερο από 12 μήνες, είναι 31.954. Ο καταμερισμός των περιστατικών στην ελληνική επικράτεια ακολουθεί την παρακάτω κατανομή για περίοδο αναμονής 4 έως 12 μήνες.

- Βόρεια Ελλάδα – 14.060 περιστατικά (44%)
- Αττική και νησιά Αιγαίου – 11.183 περιστατικά (35%)
- Κρήτη – 3.515 περιστατικά (11%)
- Δυτική Ελλάδα και Πελοπόννησος – 2.557 περιστατικά (8%)
- Κεντρική Ελλάδα - 639 περιστατικά (2%)

Ποια είναι η γεωγραφική κατανομή για τους πολίτες που αναμένουν χειρουργική επέμβαση περισσότερο από 12 μήνες;

Το σύνολο των πολιτών που περιμένουν να χειρουργηθούν περισσότερο από 12 μήνες, είναι 26.221. Ο καταμερισμός των περιστατικών στην ελληνική επικράτεια ακολουθεί την παρακάτω κατανομή για περίοδο αναμονής περισσότερο από 12 μήνες.

- Βόρεια Ελλάδα – 13.897 περιστατικά (53%)
- Αττική και νησιά Αιγαίου – 6.566 περιστατικά (25%)
- Κρήτη – 4.447 περιστατικά (17%)
- Δυτική Ελλάδα και Πελοπόννησος – 1.049 περιστατικά (4%)
- Κεντρική Ελλάδα - 262 περιστατικά (1%)

Για να βγουν τα στοιχεία έγινε ανάλυση; Σε τι βάθος; Υπάρχουν λεπτομερή δεδομένα και σε επίπεδο νοσοκομείου;

Για την καταγραφή και τον υπολογισμό των δεδομένων έγινε εκτενής ανάλυση μέχρι και σε επίπεδο κλινικής νοσοκομείου, για όλα τα Νοσοκομεία της χώρας που διενεργούν χειρουργικές επεμβάσεις.

Για παράδειγμα, σε ένα από τα μεγάλα Νοσοκομεία της Αθήνας (περισσότερες από 400 κλίνες), το οποίο δέχεται μεγάλο όγκο πολιτών για χειρουργική επέμβαση, στην καρδιοχειρουργική κλινική ο χρόνος αναμονής για χειρουργική επέμβαση είναι 4-12 μήνες και είναι σε αναμονή 424 πολίτες.

Σε αντίστοιχου μεγέθους Νοσοκομείου της Θεσσαλονίκης στην Ορθοπαιδική κλινική ο χρόνος αναμονής είναι 4-12 μήνες και σε αναμονή για χειρουργείο είναι 624 πολίτες.

Ποια είναι η λύση για να μειωθεί ο αριθμός των περιστατικών που αναμένουν να χειρουργηθούν;

Το Υπουργείο Υγείας με στόχο την μείωση των αναμονών για χειρουργική επέμβαση, εξέτασε όλες τις πιθανές επιλογές και τα δυνητικά οφέλη για κάθε μία από αυτές. Η λύση που προκρίθηκε και θα έχει άμεση εφαρμογή είναι η ενεργοποίηση των απογευματινών χειρουργείων. Με αυτόν τον τρόπο καθημερινά θα πραγματοποιούνται περισσότερα χειρουργεία προκειμένου να εξυπηρετηθούν όσο το δυνατόν περισσότεροι πολίτες. Σύμφωνα με τη μελέτη που έγινε, η δυναμικότητα του συστήματος με τα απογευματινά χειρουργεία αναμένεται να αυξηθεί πάνω από 20%.

Ποιο είναι το κόστος για τον πολίτη, ποιος θα καλύψει τα έξοδα για τα απογευματινά χειρουργεία;

Για την διενέργεια απογευματινών χειρουργείων στα Νοσοκομεία της χώρας, έχει εξασφαλιστεί χρηματοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας με σκοπό να μην επιβαρυνθούν οικονομικά οι πολίτες. Πιο συγκεκριμένα, 60 εκατομμύρια ευρώ θα αξιοποιηθούν από το Ταμείο για την εξυπηρέτηση των πολιτών που αναμένουν χειρουργική επέμβαση. Η συγκεκριμένη χρηματοδότηση αφορά τη διενέργεια χειρουργείων για ανθρώπους που παραμένουν στις Λίστες Χειρουργείου για μεγάλο χρονικό διάστημα. Η προτεραιοποίηση τους θα γίνει με χρονολογική σειρά (από παλαιότερη σε νεότερη), όπως αυτή αποτυπώνεται στην Ενιαία Λίστα Χειρουργείων.

Ποια είναι τα πιο συχνά είδη επέμβασης που βρίσκονται στις Λίστες Χειρουργείου;

Σύμφωνα με την ανάλυση του Υπουργείου Υγείας, οι βασικές κατηγορίες επέμβασης που παρατηρούνται στα Νοσοκομεία φαίνονται στον παρακάτω πίνακα. Αξίζει να σημειωθεί ότι πάνω από το 50% των επεμβάσεων σε αναμονή στη χώρα συγκεντρώνεται στις παρακάτω 7 κατηγορίες.

A/A	Είδος Επέμβασης	% επί του Συνόλου
1	Επέμβαση Καταρράκτη	18%
2	Αρθροπλαστική Γόνατος	9%
3	Χολοκυστεκτομή	7%
4	Επέμβαση Αφαίρεσης κρυσταλλοειδούς φακού	5%
5	Αρθροπλαστική Ισχίου	5%
6	Βουβωνοκήλη	4%

7	Αμυγδαλεκτομή	3%
---	---------------	----

Ποιο θα είναι το πλαίσιο λειτουργίας των απογευματινών χειρουργείων;

Για την λειτουργία των απογευματινών χειρουργείων έχει δημιουργηθεί η κατηγοριοποίηση των χειρουργικών επεμβάσεων, με βάση ιατρικά κριτήρια. Οι συγκεκριμένες κατηγορίες επεμβάσεων αντιστοιχούν και στα αντίστοιχα κόστη που θα προκύψουν από τη διενέργεια των συγκεκριμένων επεμβάσεων.

Κόστη που όπως αναφέρθηκε, θα καλυφθούν από τη χρηματοδότηση του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Αναλυτικότερα, οι κατηγορίες επεμβάσεων και το κόστος παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΠΕΜΒΑΣΕΩΝ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟ ΠΟΥ ΘΑ ΚΑΤΑΒΑΛΕΙ Ο ΑΣΘΕΝΗΣ
ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΗ	300 €
ΜΙΚΡΗ	500 €
ΜΕΣΑΙΑ	900 €
ΜΕΓΑΛΗ	1.200 €
ΒΑΡΕΙΑ	1.600 €
ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΑ ΒΑΡΕΙΑ	2.000 €

Τα απογευματινά χειρουργεία θα κοστίζουν λιγότερο ή περισσότερο από τα αντίστοιχα χειρουργεία στον Ιδιωτικό Τομέα;

Με βάση τη σύγκριση των τιμών ανάμεσα σε είδη επεμβάσεων που θα διενεργούνται κατά τα απογευματινά χειρουργεία με τα αντίστοιχα είδη επεμβάσεων στα Ιδιωτικά Νοσοκομεία, παρατηρείται σημαντική διαφορά ανάμεσα στο κόστος των επεμβάσεων.

Αναλυτικότερα, παρέχεται συγκριτικός πίνακας παρακάτω:

ΕΙΔΟΣ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΠΕΜΒΑΣΕΩΝ	ΚΟΣΤΟΣ ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΩΝ ΧΕΙΡΟΥΡΓΕΙΩΝ	ΙΔΙΩΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ
ΚΑΤΑΡΡΑΚΤΗΣ	Πολύ Μικρή ή Μικρή	300€ - 500€	> 800 €

ΒΟΥΒΩΝΟΚΗΛΗ	Μικρή	500€	> 1.800 €
ΧΟΛΟΚΥΣΤΕΚΤΟΜΗ	Μικρή ή Μεγάλη	500€ - 1.200€	> 2.500 €
ΑΡΘΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗ ΓΟΝΑΤΟΥ	Μεγάλη ή Βαρεία	1.200€ - 1.600€	> 3.500 €
ΑΡΘΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗ ΙΣΧΙΟΥ	Μεγάλη ή Βαρεία	1.200€ - 1.600€	> 3.500 €

Τα απογευματινά χειρουργεία αποτελούν ένα προσωρινό μέτρο του Υπουργείου Υγείας;

Η απάντηση είναι όχι. Τα απογευματινά χειρουργεία σχεδιάζονται και θα υλοποιηθούν με ορίζοντα να αποτελέσουν μόνιμη λύση για το σύστημα Υγείας. Η συγκεκριμένη πρωτοβουλία μαζί με την χρηματοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης, θα χρησιμοποιηθούν ως εργαλείο για την άμεση μείωση του χρόνου αναμονής των πολιτών της Λίστας χειρουργείου, όμως ο απώτερος σκοπός είναι να αποτελέσουν μόνιμη δυνατότητα του Ε.Σ.Υ.